

Veertig jaar Haagse Amateur Filmclub

40 Jaar
NOVA

DICK OVERDUIN

„Ik ben lid geworden omdat in die tijd – vanaf 1934 ben ik lid – in de HAF nogal veel aandacht werd besteed aan de techniek. Zelf films ontwikkelen, afdrukken maken van negatief film enz. Eigenlijk was ik een vreemde eend in de bijt, want ik filmde op dubbel-8 mm. M'n overige klubleden – voor een groot deel oud-Indischgasten – werkten op 16 mm en het heeft een aantal jaren geduurd voordat men de dubbel-8 als volwaardig aksepteerde.

In het voormalige Nederlandsch-Indië filmde men meer als in Nederland, zegt de heer van Geest. Zo ook mijn broer. Hij stuurde mij een paar keer een spoeltje dubbel-8 film en om het te kunnen bekijken huurde ik enkele keren een projektor. Dat kostte toen een paar kwartjes, maar ik vond het op den duur toch zonde en schafte zelf een projektor aan. Later een kamera. Dat was voor mij het begin van het zelf-filmen. Voornamelijk maakte ik toen familiefilms en dat waren er heel wat, want we hebben zeven kinderen!

Kortgeleden heb ik zo'n stukje familiedokumentatie met veel sukses bij het twaalf-en-een-half jarig priesterambt van één van mijn zoons vertoond.”

Over de HAF van toen: „Men werkte voornamelijk in groepsverband. Er werden veel klubfilms gemaakt. Toen ik bij de HAF mijn intree deed waren ze met zo'n film bezig. Voor het merendeel maakten ze dokumentaires en familiefilms. Aan speelfilms waren we echt nog niet toe. Eigenlijk interesseerden de meeste filmers het niet zozeer wat zij filmde, maar ze wilden bezig zijn en zelf ontwikkelen, de negatieffilm monteren, deze afdrukken op positieffilm, titels maken en natuurlijk het opnemen. Het „doen“ was in die tijd het voorname. Men vond het dan ook de gewoonte zaak van de wereld om tegen 8 uur 's avonds bij elkaar te komen en pas tegen een uur of 11 te kunnen gaan filmen, omdat dit door mankementen aan kamera's, licht, kabels enz. niet eerder mogelijk was. Maar als men eenmaal bezig was ging het dan ook tot diep in de nacht door!”

Op 20 januari 1932 kwamen een aantal Haagse amateurfilmers bijeen en het gevolg was de oprichting van de Haagse Amateur Filmklub.

Wie waren die leden van het eerste uur? Dick Overduin sprak hierover met één van de oudste HAF-leden: oudvoorzitter H.J. van Geest.

De HAF van voor de oorlog was geen onderafdeling van de Nederlandsche Smalfilm Liga, doch een zelfstandige onafhankelijke filmklub. Daarom konden de leden niet deelnemen aan de Nationale Wedstrijd. De klubwedstrijden waren voor wat het niveau vergelijkbaar met de Nationale Wedstrijden.

De HAF ging in de oorlog rustig door. De heer van Geest werd in 1943 zelfs voorzitter, een functie die hij tot 1958 zou blijven vervullen. Er waren in die donkere tijd natuurlijk wel moeilijkheden met het verkrijgen van filmmateriaal en de elektriciteitsvoorziening. Toch bleef men bijeen komen. Eerst 's avonds alleen bij volle maan – in verband met de verduistering – later op de zaterdagmiddagen.

De heer van Geest herinnert zich uit die tijd dat één van de leden een film liet zien met zelf gemaakt optisch geluid. Men illustreerde toen al vrij algemeen de films met het geluid van grammofoonplaten. HAF-lid Arie van den Dool – thans staffunktionaris bij de NOS-televisie – paste daarbij stroboskopische schijven toe, zodat men doormiddel daar-

van de juiste snelheid van de projektor en de beide draaitafels – men gebruikte er twee – kon controleren.

Liep de projektor of draaitafel uit de pas, dan kon deze bijgeregeld worden en liep het geluid van de grammofoonplaat synchroon met de projektor.

Over die geluidsfilms zegt de heer van Geest: „In 1938 maakten we met een aantal klubleden een 16 mm film van het huwelijk van Prinses Juliana en Prins Bernhard. Dat was toen al een film, waarbij de geluidsillustratie door middel van losse grammofoonplaten werd verzorgd. De film is later aan het Koninklijk Paar aangeboden en wordt nog in het Koninklijk Huisarchief bewaard”.

Na de oorlog is de HAF één van de eerste klubs geweest die zich bij de NOVA aansloot. Daaraan voorafgaande was door Dirk Knecht de Nederlandsche Amateur Cineasten Federatie opgericht. De HAF-leden voelden daar wel wat voor, maar men vond het echter niet juist dat in ons kleine land twee organisaties van amateurfilmers naast elkaar zouden bestaan. Dit leidde uiteindelijk tot oprichting van de NOVA, waarin de eerder genoemde Cineasten Federatie en de Smalfilm Liga opgingen. Aan het eind van de veertiger ja-

H.A.F.
STAALDUIN 26. III. 33

ren duiken in de HAF legenda-
rische namen op: Arie van den
Dool, Bob McGillavry, Jaap
Zaatman, Piet van den Ham, Piet
de Groot en Emile Brumsteede.
Vooral Brumsteede heeft een
stempel op de HAF en de hele
Nederlandse amateurfilmwereld
gedrukt. Hij stelde het artistieke,
het inhoudelijke van de film bo-
ven de mooie belichting of de
scherpe opnamen. Veel van zijn
films zijn in de NOVA-filmo-
theek opgenomen en de Emile
Brumsteede Wissel prijs voor de
meest progressieve film van de
Nationale Wedstrijd herinnert
aan deze zo begaafde filmer.

Er waren meer vooraanstaande
filmers in de HAF: Rudi Horne-
cker (voor de oorlog), het duo
W.A. Goosen en H.J. van Geest,
Rob Mariouw Smit en Jan van
Hillo, beiden thans regisseur bij
de NCRV-televisie en van latere
tijd: Jan Keune, Jan Leydeckers,
Jan van Weezenberg en vele an-
deren.

In 1971 kwamen er onverwacht
weer twee namen naar voren:
Ronald Raaymakers en Cornelis
Kapsenberg. Zij wonnen de Nati-
onale Wisselprijs. Voor de bijna
40-jarige HAF een mooi kado,
want sinds 1960 was de naam
van een HAF-lid niet meer op de
lijst van Nationale Wisselprijs
winnaars voorgekomen.

Hoe gaat het de HAF anno
1972? „Na een paar jaar van
enige stilstand is de HAF van
thans een aktieve klub” zal ieder
HAF-lid zeggen. En dat is zo,
want de HAF telt een groot aan-
tal aktieve leden. Niet allemaal
hoogvliegers, maar filmers die
hun hobby uit liefde beoefenen
en films maken.

En daarom is het toch in de eer-
ste plaats om begonnen?

Bestuur en leden van harte gefe-
liciteerd met jullie jubileum en
nog vele fijne filmjaren toege-
wenst!